

DISKUSIA

K NIEKTORÝM OTÁZKAM INTERPRETÁCIE REVOLUČNÝCH ROKOV 1848 - 1849 NA SLOVENSKU

LADISLAV TAJTÁK

TAJTÁK, L.: On Some Questions about the Interpretation of Revolutionary Years 1848-1849 in Slovakia. *Historický časopis*, 48, 1, 2000, pp. 113-130, Bratislava.

The author states that in 1848 the Hungarian's goal: to change a multinational Hungary into a modern Hungarian national state was unreal. History has proved that the refusal of the Slovak nation's request and the requirements of non-Hungarian nations for transformation of the Habsburg Monarchy into a federation were fatal political failures. That was also proved by the fact that Vienna and Budapest of 1918 presented those nations with the same offer that had been refused in 1848. Lajos Kossuth had its great part in the victory of pre-revolutionary changes in Hungary. He was not only a patriot, but also an intollerant towards the patriotism of other non-Hungarian nations; he was not a kind of statesman the multicultural Hungary needed. Although his family had Slovak roots, he was of a negative attitude towards the Slovak question.

History. Slovakia. On some questions on the interpretation of the years 1848-1849 in Slovakia.

Dňa 2. 4. 1998 Historický ústav SAV v Bratislave usporiadal vedecké sympóziu na tému *Revolučné roky 1848 - 1849 - medzník slovenských dejín*, na ktorom som vystúpil s diskusným príspevkom zameraným na otázku pomenovania slovenských dobrovoľníkov ako slovenské národné vojsko, na niektoré názory historika J. Rychlíka na revolúciu 1848 - 1849 a na postoj L. Kossutha a maďarskej vlády na slovenskú revolúciu a národnostnú otázku. V diskusii som bol vyzvaný, aby som svoje pripomienky predložil písomne.

V niektorých súčasných prácach našej historiografie sa slovenskí dobrovoľníci, slovenský dobrovoľnícky zbor, pomenúvajú názvom slovenské národné vojsko. Zaujalo ma, do akej miery má toto pomenovanie historické opodstatnenie a na základe akých prameňov a dokumentácie k tomu došlo. Použil ho vo svojej práci M. Potemra,¹ odvolávajúc sa na trojrečovú proklamáciu vydanú vicemaršalom Ramberkom I. 3. 1849 v Košiciach, v ktorej sa oznamuje, „že slovenské národné vojsko“ je súčasťou cisárskoho vojska, a že nepriateľské prejavy voči nemu sa budú trestať ako proti vojsku cisárskemu. Podobnú proklamáciu vydal Ramberk aj v Levoči.² Na túto skutočnosť upozor-

¹ Poznámam, že svojim vystúpením aj príspevkom som nesledoval žiadny iný zámer ako snahu prispieť k objektívnejšiemu poznaniu a obrazu skúmaných udalostí a historického procesu. POTEMLA, M.: Politický život v Košiciach v rokoch 1848 - 1900. Košice 1983, s. 116.

² CHALUPECKÝ, I.: Dejiny Levoče II., Košice 1975, s. 23.